

ת"פ 58332/09/19 - מדינת ישראל נגד רפאל ניניו

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו
ת"פ 58332-09-19 מדינת ישראל נ' ניניו ואח'

לפני
המאשימה

כבוד השופט ירון לוי
מדינת ישראל

נגד
הנאשם

1.רפאל ניניו

גזר דין

פתח דבר

1. הנאשם, יועץ מזון במקצועו, הורשע על יסוד הודאתו, בגדרו של הסדר דיוני, בכתב אישום מתוקן בעבירת תיווך בשוחד, שתי עבירות מתן שוחד וארבע עבירות סיוע להפרת אמונים, בכך שנתן טובות הנאה, בהזדמנויות שונות, לשישה עובדי ציבור בשירות המזון הארצי, בעד פעולות הקשורות בתפקידם ובמטרה להטותם למשוא פנים לנאשם וללקוחותיו.

ההליכים

2. השתלשלות ההליכים בתיק זה אינה שגרתית ולכן תתואר בקצרה.

3. ביום 19.12.2018 הוגש נגד הנאשם - ביחד עם 10 נאשמים נוספים העוסקים בהיבטים שונים של ייבוא מזון או ייעוץ ליבואני מזון - כתב אישום המייחס להם עבירות של מתן שוחד לעובדים בשירות המזון הארצי (להלן: "שירות המזון").

4. ביום 12.9.2019 הורה בית המשפט על הפרדת הדיון בעניינם של 11 הנאשמים בכתב האישום המקורי וחלוקת הנאשמים ל-3 קבוצות, כך שהדיון בעניינם של הנאשם ושל הנאשם 2, משה טוקר (להלן: "טוקר"), יתנהל במאוחד ויופרד מעניינם של יתר הנאשמים. בהתאם להחלטה, הגישה המאשימה כתב אישום מתוקן.

5. הדיון בעניינו של טוקר - שהורשע, על יסוד הודאתו, במסגרת הסדר טיעון סגור, בשלוש עבירות של מתן

עמוד 1

שוחד ושתי עבירות של סיוע להפרת אמונים - הסתיים, והושטו עליו 9 חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות, 9 חודשי מאסר מותנים וקנס בסך 300,000 ₪.

6. במקביל להגשת כתב האישום המקורי נגד הנאשמים (להלן: "**נותני השוחד**"), הוגש כתב אישום נגד 7 עובדי שירות המזון (להלן: "**לוקחי השוחד**"). בכתב אישום זה, שנדון בפני מותב אחר, יוחסה לעובדי שירות המזון לקיחת טובות הנאה מנותני השוחד - 11 הנאשמים בכתב האישום המקורי.

7. במהלך חודש נובמבר 2019 הגיעה המאשימה - בעקבות הליך גישור בפני כב' השופט ב' שגי - להסדר טיעון עם 6 מתוך 7 לוקחי השוחד, במסגרתו הודו בעובדות כתב אישום מתוקן והורשעו. עניינה של ה"לוקחת" השביעית, ויקטוריה שמיט (להלן: "**שמיט**"), שכפרה במיוחס לה, המשיך להתנהל בפני בית המשפט.

8. ביום 5.1.2020 הגיש הנאשם בקשה לתיקון כתב האישום בטענה של פגם או פסול בכתב האישום, לפי סע' 149(3) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: "**החסד"פ**").

לטענת הנאשם, כתבי האישום המקוריים בעניינם של נותני השוחד ושל לוקחי השוחד הוגשו יחד, כשהם מהווים "תמונת מראה", האחד של האחר. תיקון כתבי האישום בעניינם של לוקחי השוחד - כתוצאה מהסדרי הטיעון - יצר עיוות ב"תמונת המראה", עד כדי "דיבור בשני קולות" מצד התביעה, המהווה פגיעה בעקרונות הצדק וההגינות המשפטית ומצדיק את תיקון כתב האישום בענייניו של הנאשם.

בתגובתה עתרה המאשימה לדחיית הבקשה, בטענה שמבחן הסתירה המהותית והחשש מדיבור בית המשפט בשני קולות, אינם רלוונטיים, כאשר מדובר בתיקון כתבי אישום במסגרת הסדר טיעון.

9. ביום 26.2.2020 הודיעו הצדדים שהגיעו להסדר דיוני - המייתר את הצורך במתן החלטה בבקשה - במסגרתו יודה הנאשם ויורשע בעובדות כתב אישום מתוקן ויפנה לקבלת תסקיר שירות המבחן.

10. ביום 22.10.2020, כשמונה חודשים לאחר שהנאשם הורשע, כפי שיפורט להלן, הגיעה המאשימה להסדר עם לוקחת השוחד השביעית, שמיט, במסגרתו הודתה שמיט והורשעה, בעובדות כתב אישום מתוקן.

ההסדר הדיוני

11. במסגרת ההסדר הודה הנאשם והורשע, בכתב אישום מתוקן, בעבירות הבאות:

א. תיווך לשוחד, עבירה לפי סעיף 295(א) לחוק העונשין התשל"ז-1977 (להלן: "**החוק**");

ב. מתן שוחד, עבירה לפי סעיף 291 לחוק (2 עבירות);

ג. סיוע להפרת אמונים, עבירה לפי סעיף 284 בצירוף 31 לחוק (4 עבירות).

במסגרת ההסדר לא הגיעו הצדדים להסכמה עונשית.

העובדות

12. ואלה העובדות בהן הודה והורשע הנאשם:

חלק כללי

א. שירות המזון הוא גוף במשרד הבריאות המופקד על פיקוח המזון המיוצר בישראל ומיובא אליה, בהתאם לחוק הגנה על בריאות הציבור (מזון), תשע"ו-2015 (להלן: "**חוק המזון**"). חוק המזון קובע הסדרים מחמירים לייבוא מזון שהוגדר כ"מזון רגיש" - המחייב אישורים מקדימים, בדיקות נירת ודגימות מעבדה בתדירות גבוהה (להלן: "**אישורי הייבוא**").

הבקשות לאישורי הייבוא מוגשות למהנדסי מזון במחלקת הייבוא - האחראית על מתן והארכת אישורי ייבוא למזון רגיש, לרבות באמצעות ביצוע בדיקות ובחינת מסמכים. למהנדסים שיקול דעת רחב בקביעת עיתוי וכמות הבדיקות ובדרישות הנירת הנלוות לאישורים.

ב. תחנת ההסגר באשדוד (להלן: "**תחנת ההסגר**") היא שלוחה של שירות המזון ואחראית על פיקוח ודגימת מוצרי המזון המיובאים לישראל דרך נמל אשדוד.

בהתאם לחוק המזון, שחרור מזון מן הנמל טעון תעודת שחרור. בקשות לשחרור מזון מוגשות למפקחי המזון בתחנת ההסגר שבדקים את הבקשות, ובכלל זה את קיומו של אישור הייבוא, ומחליטים על מתן תעודת שחרור, סירוב או דרישה להשלמת פרטים דגימות ואישורים נוספים.

ג. החל משנת 1999 ועד ליום 19.9.2017, מועד פרוץ החקירה הגלויה בעניינו (להלן: "**התקופה הרלוונטית**"), עסק הנאשם במתן שירותי ייעוץ מזון, לרבות טיפול בנושא ייבוא המזון מול שירות המזון.

במסגרת תפקידו נהג הנאשם, באופן תכוף, לבקר במשרדי שירות המזון ובתחנת ההסגר לצורך הגשת בקשות לאישורי ייבוא, תעודות שחרור וקידום קבלתם עבור לקוחותיו.

מתן שוחד

ארתור פטחור

ד. החל משנת 1994 ועד סוף התקופה הרלוונטית, עבד ארתור פטחוב (להלן: "פטחוב") בשירות המזון, במחלקת ייבוא, כמהנדס מזון. תחום אחריותו היה להעניק אישורי ייבוא, בין היתר, לתוספי תזונה, מוצרי חלב וגבינות ומוצרים המוגדרים כמזון רגיש.

כחלק מתפקידו היה פטחוב אחראי על ביצוע בדיקות מקצועיות שתכליתן להבטיח כי המזון הרגיש המיובא לישראל לא מסכן את הציבור, ובין היתר בחינת מסמכים הנוגעים למוצר המיובא ותנאי ייצור, בדיקות מעבדה של הרכבו בארץ הייצור ובחינת תוצאת דיגום המוצר בישראל. לפטחוב היה שיקול דעת בקביעת עיתוי ביצוע הדגימות של המוצרים המיובאים לישראל, ובדרישות להשלמת ניירת הנוגעת למוצר.

מתן שוחד לארתור פטחוב

ה. החל משנת 2002, במהלך התקופה הרלוונטית, הכיר הנאשם את פטחוב במסגרת עיסוקו כיועץ מזון.

במקביל לטיפולו השוטף של פטחוב בבקשות אישורי ייבוא שהגיש הנאשם בשם לקוחותיו, התפתחו יחסי ידידות בין הנאשם לפטחוב והם נהגו להיפגש בהזדמנויות שונות. לצד הבילויים המשותפים של השניים, נהגו לבלות בצירוף בני משפחה נוספים במסעדות, הצגות וטיולים בחו"ל.

ו. במקביל ליחסי הידידות בין השניים, נתן הנאשם לפטחוב שוחד בדרכים שונות, בין היתר: סכומי כסף מזומן, הלוואות בתנאים מיטיבים וטובות הנאה שונות, כמפורט להלן:

מתן סכומי כסף במזומן

ז. החל משנת 2007 ועד לסוף התקופה הרלוונטית, במסגרת המפגשים המשותפים של השניים, נתן הנאשם לפטחוב סכומי כסף משתנים במזומן, בגובה עשרות אלפי שקלים במצטבר. הנאשם נתן את סכומי הכסף לפטחוב, בין היתר, סמוך לחגי ישראל - ראש השנה ופסח, בימי ההולדת של פטחוב ומשפחתו, ובמפגשים חברתיים שונים.

סכומי הכסף שנתן הנאשם לפטחוב הסתכמו בכ-60,000 ₪.

מתן הלוואות בתנאים מיטיבים:

ח. בחודש דצמבר 2011, סמוך למועד בר המצווה של בנו של פטחוב, ביקש פטחוב מהנאשם הלוואה בסך 4,000 ₪ לצורך מימון האירוע. הנאשם נענה בחיוב לבקשתו של פטחוב ונתן לו את ההלוואה כמבוקש. פטחוב החזיר את ההלוואה לנאשם סמוך לאחר האירוע.

ט. בחודש אוגוסט 2016, לאחר מות אביו של פטחוב, ביקש פטחוב מהנאשם הלוואה בסך 10,000 ₪ לצורך מימון הוצאות הקבורה של אביו. הנאשם נענה בחיוב לבקשתו של פטחוב ונתן לו את ההלוואה. פטחוב

החזיר את ההלוואה לנאשם כעבור חודש.

מתן טובות הנאה

י. במהלך התקופה הרלוונטית, נתן הנאשם לפטחוב, בהזדמנויות רבות, טובות הנאה שונות, בין היתר: בילויים במסעדות (בחלק מהמקרים בהשתתפות בנות הזוג של הנאשם ופטחוב); מוצרי מזון וצריכה שונים, לרבות, בקבוקי שמן זית ומארזי יינות, 4 בקבוקי וודקה "טראמפ" ועוד.

התמורות לשוחד

יא. במהלך פגישותיהם ביקש הנאשם מפטחוב בקשות שונות שנועדו לקדם את אישורי הייבוא של לקוחות הנאשם. פטחוב ניצל את שיקול הדעת שהוקנה לו מתוקף תפקידו כדי להיענות לבקשותיו של הנאשם, ככל שהתאפשר לו, כמפורט להלן:

(1) הנאשם נתן באופן אישי לפטחוב מסמכים הקשורים לעבודתו המקצועית של פטחוב, לרבות מסמכים המיועדים למחלקות אחרות בשירות המזון וכך חסך לנאשם את הצורך למסרם למזכירות שירות המזון כנדרש.

(2) פטחוב יידע את הנאשם לגבי האפשרות להגיש בקשות מסוימות ולגבי סיכויי אישורן ובכך חסך לנאשם זמן ועלות הגשת בקשות כמקובל.

(3) פטחוב יידע את הנאשם, באופן בלתי אמצעי ומידי, על אודות בעיות שנתגלו בבקשותיו לאישור הייבוא, במקום לדחות ולפרט את הליקויים בהן, באופן שהיה מאריך את משך הטיפול בבקשות.

(4) פטחוב נהג, במספר הזדמנויות, לעשות שימוש במחשב מזכירות שירות המזון, ללא הרשאה, על מנת לקלוט בעצמו את בקשות אישור הייבוא שהגיש הנאשם, במקום רכזות הלשכה שאחראיות על כך. בכך פעל פטחוב כדי להאיץ את קצב הטיפול בבקשות אישור הייבוא שהגיש הנאשם.

(5) פטחוב נהג, כדבר שבשגרה, לקדם את הטיפול בבקשות אישור ייבוא שהגיש הנאשם ביחס לבקשותיהם של יבואנים אחרים, ובכלל זה, לדבר עם גורמים שונים לפי הנחיותיו של הנאשם ולעדכן אותו בפעולותיו.

(6) פטחוב הורה על ביטול דגימות שנקבעו למוצרים שייבאו לקוחות של הנאשם.

ויקטוריה שמיט

יב. שמיט עבדה בין השנים 1995-2017 בשירות המזון הארצי. בשנת 2005 מונתה שמיט לתפקיד מנהלת תחנת ההסגר וכיהנה בתפקיד זה עד סוף התקופה הרלוונטית. עבודתה של שמיט כללה, בין היתר, פיקוח על מפקחי המזון בתחנת ההסגר והנחייתם, לצד מתן אישורי סימון מיוחדים למזון וטיפול במוצרי מזון שתוצאות המעבדה שהתקבלו לגביהם היו חריגות. מתוקף תפקידה עבדה שמיט מול יבואנים, עמילי מכס ויועצי מזון שייצגו יבואנים שביקשו לקבל תעודת שחרור עבור המזון שייבאו. במסגרת עבודתה, ניתן לה שיקול דעת רחב בקביעת עיתוי וכמות הבדיקות, לצד דרישות הניירת הנלווית לכל יבוא.

יג. במהלך התקופה הרלוונטית הכיר הנאשם את שמיט ונפגש עמה תכופות כעובדת שירות המזון ומאוחר יותר, כמנהלת תחנת ההסגר, במסגרת עיסוקו כיועץ מזון.

יד. החל מחודש ספטמבר 2016, או סמוך אליו, עד סוף התקופה הרלוונטית, נפגש הנאשם עם שמיט מספר פעמים בשבוע במשרדה. במהלך פגישותיהם נתן הנאשם לשמיט מעטפות ובהן סכומי כסף משתנים במזמן שנקו בין 500 ל-1,000 ₪.

טו. מלבד מעטפות הכסף, נתן הנאשם לשמיט, במספר הזדמנויות שונות, טובות הנאה בדמות מוצרי מזון וצריכה שונים, בין היתר, שמן, פירות ויין.

טז. ערך טובות ההנאה שנתן הנאשם לשמיט הסתכם בכ-30,000 ₪.

יז. בתמורה לטובות ההנאה שהעניק הנאשם לשמיט, ביקש ממנה שתטפל בתיקים של לקוחותיו באופן אישי ותקצר את זמני הטיפול בהם, שתקבל אותו במשרדה לעיתים תכופות וכי תשמיע את עמדותיו להנהלת שירות המזון בנוגע לנהלי העבודה בשירות המזון. שמיט נענתה לבקשותיו של הנאשם במידת האפשר.

סיוע להפרת אמונים

ילנה לבינסקי

יח. החל משנת 2005 ועד ליום 19.9.2017, עבדה ילנה לבינסקי (להלן: "לבינסקי") בשירות המזון, במחלקת הייבוא כמהנדסת מזון. במסגרת תפקידה, עסקה לבינסקי, בין היתר, במתן אישורי ייבוא למזון רגיש, לרבות תוספי תזונה. כמו כן, הייתה חברה בצוות פיקוח ארצי על תוספי תזונה.

כחלק מתפקידה הייתה לבינסקי אחראית על ביצוע בדיקות מקצועיות שתכליתן להבטיח כי המזון הרגיש המיובא לישראל לא מסכן את הציבור, ובין היתר בחינת מסמכים הנוגעים למוצר המיובא ותנאי ייצורו, בדיקות מעבדה של הרכבו בארץ הייצור ובחינת תוצאת דיגום המוצר בישראל. ללבינסקי עמד שיקול דעת בתזמון ביצוע

הדגימות של המוצרים המיובאים לישראל ובדרישות להשלמת ניירת הנוגעת למוצר.

יט. במהלך התקופה הרלוונטית הכיר הנאשם את לבינסקי במסגרת עיסוקו כיועץ מזון ורקם עמה קשרי ידידות.

כ. בין השנים 2012-2017, סמוך לחגי ישראל - פסח וראש השנה, נפגש הנאשם עם לבינסקי במשרדה ונתן לה מתנה לחג בדמות מעטפות ובהן סכומי כסף שנעו בין 500 ל-1,000 ₪.

כא. מלבד מעטפות הכסף, נתן הנאשם ללבינסקי מתנות בדמות מוצרי מזון וצריכה שונים, בין היתר, מארזי יין, וודקה, ויסקי ובקבוקי שמן.

כב. ערך המתנות שנתן הנאשם ללבינסקי הסתכם בכ - 7,000 ₪.

כג. במקביל למתואר, המשיכה לבינסקי להעניק שירות לנאשם במסגרת תפקידה כמהנדסת מזון במחלקת הייבוא. זאת, בזמן שהייתה בניגוד עניינים מהותי, נוכח קבלת המתנות מהנאשם, במקביל לטיפול בבקשות אישור הייבוא של הנאשם.

רות שימברג

כד. החל משנת 2000 ועד יום 25.10.2017 עבדה רות שימברג (להלן: "**שימברג**") בשירות המזון. ביום 1.2.2010 מונתה שימברג למנהלת מחלקת ייבוא בשירות המזון הארצי והמשיכה בתפקידה עד סוף התקופה הרלוונטית. שימברג שימשה כסמכות מקצועית עליונה על מהנדסי המזון והייתה כפופה לסמכותו המקצועית והניהולית של מנהל שירותי המזון. כמו כן הייתה שימברג אחראית על הטיפול בבקשות חריגות. כך, כאשר נתקבלו דוגמיות מזון ובקשות יבוא שנתגלו בהן תוצאות דגימה חריגות, נדרשה שימברג לטפל בהן.

כה. במהלך התקופה הרלוונטית, במסגרת עיסוקו כיועץ מזון, הכיר הנאשם את שימברג ורקם עמה יחסי ידידות, הכוללים השתתפות הדדית באירועים משפחתיים ובימי הולדת.

כו. במהלך השנים 2007 ועד לסוף התקופה הרלוונטית, נתן הנאשם לשימברג, פעם בשנה, מעטפות ובהן סכומי כסף בסך כ-300 ₪ במזומן, שהוגדרו על ידו כמתנה לחג.

הנאשם העביר את מעטפות הכסף לשימברג באמצעות פטחוב, שנהג להיפגש עם הנאשם באופן תדיר.

כז. מלבד האמור לעיל, נתן הנאשם לשימברג, בהזדמנויות שונות, מתנות בדמות מוצרי מזון וצריכה שונים.

כח.בחודש בפטמבר 2017, סמוך לחג ראש השנה ולאחר פתיחת החקירה הגלויה בפרשה, נתן הנאשם לשימברג מעבד מזון מסוג נינג'ה בשווי של 400 ₪.

כט. ערך טובות ההנאה שנתן הנאשם לשימברג הסתכם בכ-4,000 ₪.

ל. במקביל למערכת היחסים כאמור, המשיכה שימברג והעניקה לנאשם שירות במסגרת תפקידה כמנהלת מחלקת הייבוא וזאת, בזמן שהייתה בניגוד עניינים מהותי, נוכח קבלת המתנות מהנאשם, במקביל לטיפול בבקשות אישור ייבוא חריגות של לקוחותיו של הנאשם.

דורית עשור

לא.במהלך התקופה הרלוונטית הועסקו דורית עשור (להלן: "עשור") ושלומית אור (להלן: "אור") בשירות המזון, במחלקת ייבוא, כרכוזת לשכה. במסגרת תפקידן היו עשור ואור אחראיות על קליטת בקשות היבואנים ויועצי המזון לאישור ייבוא מזון ובדיקתן כי הוגשו לפי הנוהל. לאחר בדיקת הבקשות ניתבו עשור ואור את הבקשות למהנדס המזון הרלוונטי, לשם טיפול ובחינת מתן אישור ייבוא למוצר המבוקש.

לב. במסגרת תפקידה, קיבלה עשור קהל והיה ביכולתה לתעדף טיפול בבקשות אישור הייבוא, לפי שיקול דעתה. כך לדוגמה, יכלה עשור להעביר בהקדם בקשות מסוימות לטיפול המהנדס.

לג. במהלך התקופה הרלוונטית הכיר הנאשם את עשור ורקם עמה יחסי ידידות במסגרת עיסוקו כיועץ מזון.

לד. בין השנים 2007-2009 פנתה עשור לנאשם וביקשה ממנו סכומי כסף אותם הגדירה כעזרה על רקע מצבה הכלכלי הקשה וחובותיה להוצאה לפועל. הנאשם נעתר לבקשתה של עשור.

לה. במהלך השנים 2007 ועד סוף התקופה הרלוונטית, פנתה עשור לנאשם וביקשה את עזרתו הכספית. הנאשם נעתר לבקשתה ונתן לה סכומי כסף מזומן, שנעו בין מאות שקלים ועד לאלפיים ₪ בכל מפגש, בהתאם לבקשתה.

לו. לצורך מתן הכספים דלעיל, נהג הנאשם להגיע לקרבת משרדי שירות המזון, אז נהגה עשור לצאת ממשרדה ולפגוש את הנאשם שנתן לה את הכסף.

לז. כמו כן, במהלך התקופה הרלוונטית, פנתה עשור לאבי מאור (להלן: "מאור"), גיסו ועובדו של הנאשם שהגיע מעת לעת למשרדי שירות המזון, בבקשה כי יבקש מהנאשם להעביר לה סכומי כסף. כך, עת ביקר הנאשם במשרדה, נתן הנאשם לעשור סכום כסף מזומן בסך 1,200 ₪.

לח. בנוסף לאמור, בין החודשים יוני-יולי 2017, באחד מימי השישי, פנתה עשור לאור וביקשה ממנה שתפנה לנאשם ותבקש ממנו הלוואה בסך 5,000 ₪, כדי לשימושה האישי של אור, אך בפועל הכסף יועד לעשור.

הנאשם נעתר לבקשה והעביר את הכסף לאור, שהעבירה אותו לעשור.

עד סוף התקופה לא הוחזר הכסף לנאשם.

לט. ערך העזרה הכלכלית שנתן הנאשם לעשור הסתכם בהיקף של עשרות אלפי ₪.

מ. במקביל למתואר, המשיכה עשור והעניקה לנאשם שירות במסגרת תפקידה כרכזת לשכה במחלקת הייבוא וזאת, בזמן שהייתה בניגוד עניינים מהותי נוכח קבלת העזרה הכלכלית מהנאשם, במקביל לטיפול בבקשות אישור הייבוא של הנאשם.

שלומית אור

מא. במהלך התקופה הרלוונטית, ובמסגרת עיסוקו כיועץ מזון, הכיר הנאשם את אור ורקם עמה יחסי ידידות.

מב. במהלך השנים 2015-2017, סמוך חגי ישראל - ראש השנה ופסח, עת שביקר במשרדה, נתן הנאשם לאור מתנה לחג בדמות מעטפות, ובהן סכומי כסף מזומן שנעו בין כ-300 ל-500 ₪.

מג. מלבד האמור לעיל, סמוך לחגי ישראל, נתן הנאשם לאור מוצרי מזון שונים. בין היתר, מארזי יין ומארזי פירות יבשים.

מד. ערך המתנות שנתן הנאשם לאור הסתכם בהיקף של אלפי ₪ ולא יותר מ-3,000 ₪.

מה. בנוסף לאמור, בין החודשים יוני-יולי 2017, באחד מימי השישי, פנתה עשור לאור וביקשה ממנה שתפנה לנאשם ותבקש ממנו הלוואה בסך 5,000 ₪, כדי לשימוש של אור, אך בפועל הכסף יועד לעשור.

הנאשם נעתר לבקשה והעביר את הכסף לאור, שהעבירה אותו לעשור.

עד סוף התקופה הרלוונטית, לא הוחזר הכסף לנאשם.

מו. במקביל למתואר, המשיכה אור והעניקה לנאשם שירות במסגרת תפקידה במחלקת הייבוא וזאת בזמן

שהייתה בניגוד עניינים מהותי נוכח קבלת המתנות מהנאשם במקביל לטיפול בבקשות אישור הייבוא של הנאשם.

תיווך בשוחד לעובדי המזון

מז. תמיר סיטי (להלן: "סיטי") הוא הבעלים ומנהל של חברת סיטי תוספי מזון לספורטאים בע"מ. תוספי המזון שייבא סיטי הוכרזו כ"מזון רגיש" בהתאם לחוק המזון. על כן נזקק סיטי לשירותיהם של מהנדסי המזון העובדים בשירות המזון, ולשירותי תחנת ההסגר.

מח. החל משנת 2009 שימש הנאשם, בין היתר, כיועצו ונציגו של סיטי בתחום הייבוא אל מול שירות המזון.

מט. במהלך התקופה הרלוונטית הכיר סיטי את פטחוב במסגרת עבודתו כמהנדס מזון בשירות המזון הארצי.

נ. החל משנת 2011 ועד סוף התקופה הרלוונטית, במספר מועדים, העביר סיטי לנאשם סכומי כסף מזומן, מעבר לשכר הטרחה הקבוע של הנאשם.

סכומי הכסף הסתכמו בכ-20,000 ₪.

נא. סיטי העביר את סכומי הכסף המזומן לנאשם מתוך הנחה כי הנאשם משתמש בכספים אלה, או בחלקם, על מנת לשחד את פטחוב.

נב. הנאשם חשד כי סיטי נותן לו את סכומי הכסף במזומן על מנת לשחד את פטחוב, אך נמנע מלברר זאת ולקח את סכומי הכסף במזומן מסיטי.

טיעוני המאשימה לעונש

13. ב"כ המאשימה, עו"ד אלעד אשכנזי ועו"ד טל פרג'ון, עתרו להשית על הנאשם עונש שלא יפחת מ-42 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה וקנס בגובה 500,000 ₪.

זאת, בעיקר מהנימוקים הבאים:

חומרת מעשי הנאשם, ובעיקר, תרומתו להתפתחות תרבות השוחד בשירות המזון והנזק שנגרם לתדמית משרדי הממשלה ולמשרד הבריאות כתוצאה מכך; ריבוי העבירות ומספרם הרב של עובדי הציבור עמם קיים הנאשם

מערכת יחסים "שוחדית" (6 עובדים); התמשכות המעשים שנים רבות; השיטתיות והחזרתיות שבמעשי הנאשם; יכולת הנאשם להבין את הפסול שבמעשיו, לאור ניסיונו רב השנים בתחום עיסוקו, וניצולו את מעמדו כיועץ מזון בכיר לביצוע העבירות; הסיבות שהובילו לביצוע העבירות - בצע כסף.

14. ב"כ המאשימה הדגישו שעניינו של הנאשם הוא החמור ביותר מבין נותני השוחד וטובות ההנאה בפרשה, כשלפי הטענה, לא ניתן להשוות את חלקו במעשים לאיזה מנותני השוחד האחרים. זאת, בשל מאפייני החומרה שנמנו לעיל ובשים לב לכך שהורשע - לצד עבירות מתן שוחד וסיוע להפרת אמונים - גם בעבירת תיווך לשוחד.

15. ב"כ המאשימה טענו שמעשי הנאשם מהווים 6 אירועים שונים ועתרו לקבוע את מתחם הענישה, בגין כל אחד מהאירועים, בהתאם למאפייניהם, כדלקמן:

(1) **מתן שוחד לפטחוב ותיווך בשוחד (אירוע ראשון)** - 30 עד 48 חודשי מאסר.

(2) **מתן שוחד לשמיט (אירוע שני)** - 24 עד 36 חודשי מאסר.

(3) **סיוע להפרת אמונים ללבינסקי (אירוע שלישי)** - 4 עד 12 חודשי מאסר.

(4) **סיוע להפרת אמונים לשימברג (אירוע רביעי)** - 4 עד 12 חודשי מאסר.

(5) **סיוע להפרת אמונים לעשור (אירוע חמישי)** - 4 עד 12 חודשי מאסר.

(6) **סיוע להפרת אמונים לאור (אירוע שישי)** - 3 עד 10 חודשי מאסר.

ב"כ המאשימה עתרו למקם את ענשו של הנאשם באמצע המתחמים, בשים לב לנסיבותיו האישיות.

16. עוד טענו ב"כ המאשימה שאין מקום לקבל את המלצת שירות המבחן להשית על הנאשם מאסר שירוצה בדרך של עבודות שירות, שכן ענישה שאינה כוללת רכיב מאסר בפועל אינה הולמת את נסיבות ביצוע העבירות; חלק מממצאי השירות אינם עולים בקנה אחד עם המלצתו; וההמלצה מתמקדת בשיקולי שיקום מבלי ליתן משקל לשיקולי הרתעה.

17. בנוסף עתרו ב"כ המאשימה להשית על הנאשם קנס בסכום שייתן מענה הולם להיבט הכלכלי בעבירות בהן הורשע.

טיעוני ההגנה לעונש

18. הסניגור, עו"ד קובי סודרי - שהעלה כל טענה אפשרית לטובת שולחו - טען כי במכלול הנסיבות, ובהן - נסיבות העבירות, עקרונות אחידות הענישה וההגנה מן הצדק ונסיבותיו האישיות של הנאשם - אין הצדקה להטיל על הנאשם עונש מאסר בפועל, כי אם מאסר שירוצה בדרך של עבודות שירות, לצד קנס כספי בגובה עשרות אלפי שקלים.

זאת, מהטעמים הבאים: מעשי הנאשם לא גרמו לנזק מוחשי לציבור או לבריאותו; הנאשם הצטרף אל התרבות הארגונית ה"שוחדית" שהשתרשה בשירות המזון - ליצירתה אחראים בראש וראשונה עובדי שירות המזון עצמם - ולא יצר אותה (נ/1 - עדות מנהל שירות המזון); יחסי החברות בין הנאשם לחלק מעובדי הציבור היו אותנטיים, התפתחו באופן טבעי ונפרד ממערכת היחסים ה"שוחדית", תוך יצירת טשטוש גבולות בין המותר לאסור, באופן שלא נכון לראות בהם 'שיטה' עבריינית; היענות הנאשם לבקשות עובדי השירות שפנו אליו (פטחוב, עשור ואור) לא נבעו ממניע עברייני, אלא מאופיו הטוב של הנאשם; במקרים שבהם קיבל הנאשם תמורה בעבור טובות ההנאה, הייתה זו העדפה פרוצדורלית בלבד, ולא מתן אישורים לא מוצדקים. אף במקרים שבהם בוטלו דגימות, מכתב האישום המתוקן לא עולה שהביטול לא היה צריך להתקיים מלכתחילה. בישיבת המענה לכתב האישום המתוקן הבהיר ב"כ המאשימה שאין טענה כי בביטול הבדיקות נגרם נזק לבריאות הציבור (פרוטוקול, עמ' 17, ש' 25-26).

טובות ההנאה לשמיט: טענת הגנה מן הצדק

19. לטענת הסניגור, בגזירת עונשו של הנאשם בהתייחס לטובות ההנאה שנתן לשמיט, יש להתייחס אל מעשי הנאשם כמגלמים עבירה של סיוע להפרת אמונים, ולא עבירת מתן שוחד בה הורשע הנאשם, וזאת מכוח טענת הגנה מן הצדק.

20. הסניגור תמך טענתו זו בנסיבות שהובילו לגיבוש ההסדר הדיוני בעניינו של הנאשם. בעקבות כריתת הסדרי טיעון עם כלל לוקחי השוחד, למעט שמיט, הגיש הנאשם בקשה לתיקון כתב האישום בעניינו, בהתאם להסכמות אליהן הגיעה המאשימה עם לוקחי השוחד. במסגרת המשא ומתן עם המאשימה, הגיעו הצדדים להסכמה לפיה הנאשם יודה בעובדות כתב אישום מתוקן, שיגלמו את ההסכמות אליהן הגיעה המאשימה עם לוקחי השוחד, באופן שתשמר "תמונת המראה" בין מעשי הנאשם, כנותן טובות הנאה והעבירות בהן יורשע, לבין המעשים והעבירות שבהן הודו והורשעו לוקחי השוחד, בפרשות העובדתיות המקבילות.

21. הסניגור הדגיש שמחויבות ב"כ המאשימה לשמירה על "תמונת המראה" בין נותני השוחד ללוקחי השוחד באה לביטוי, הן במשא ומתן לקראת גיבוש ההסדר והן בדיון בבית המשפט שבמהלכו הוצג ההסדר, ביום 26.2.2020, במסגרתו התנגד ב"כ המאשימה לתוספת עובדתית שביקש הנאשם להוסיף, בטענה שיהא בשינוי כדי להשפיע על לוקחת השוחד באותה פרשייה עובדתית: **"כתב האישום המתוקן מתוקן כתמונת מראה ... לכתבי האישום של עובדי הציבור, מכאן שכל תוספת עובדתית יכולה להשפיע גם על כתב האישום של דורית עשור"** (פרוטוקול מיום 26.02.20, עמ' 21, ש' 2-4).

22. בעניינה של שמיט, שבאותה עת לא הגיעה להסכמה עם המאשימה, הודה הנאשם בעובדות ובעבירה

שיוחסו לו בכתב האישום המקורי, דהיינו מתן שוחד.

מספר חודשים לאחר מכן הגיעה המאשימה להסדר דיוני עם שמיט, במסגרתו נותרה המסגרת העובדתית כמעט זהה, אך העבירה שיוחסה לשמיט הומרה מהעבירה החמורה של לקיחת שוחד, לעבירה מקלה של הפרת אמונים בלבד.

לטענת הסניגור, התיקון המקל לא היה תולדה של התפתחות ראייתית במשפטה של שמיט. המאשימה הייתה נכונה לערוך את התיקון כבר במהלך המשא ומתן שערכה עם שמיט, במקביל למשא ומתן שניהלה עם הנאשם, עובדה לה נחשף הסניגור רק בדיעבד, שכן הנאשם ושמיט היו עדי תביעה זה במשפטו של זו, והיו מנועים מלתקשר זה עם זה.

לפי הטענה, לו ידע הנאשם בזמן אמת על נכונות המאשימה לתקן את הוראת החיקוק בעניינה של שמיט משוחד להפרת אמונים, היה עומד על כך שהעבירה המיוחסת לנאשם תתוקן בהתאם.

23. לטענת הסניגור, התנהלות זו של המאשימה עומדת בסתירה מהותית לעקרונות של צדק והגינות משפטית, וככזו מקימה לנאשם הגנה מן הצדק, שצריכה להקרין על ענישתו ביחס למעשים, כאילו יוחסה לו עבירה של סיוע להפרת אמונים, ולא עבירה של מתן שוחד.

24. בתגובה לטענה זו, טען ב"כ המאשימה שהגם שעיקרון "תמונת המראה" מנחה את התביעה במשא ומתן לכריתת הסדרי טיעון בפרשות מרובות נאשמים, הרי שלא ניתן לוודא התאמה מלאה. על פי הטענה, כאשר התביעה מנהלת משא ומתן לקראת גיבוש הסדר טיעון עם נאשם, מדובר בהבנות המתגבשות בהתאם לדגשים החשובים לכל צד, שכן לכל נאשם יש סדר עדיפויות אחר. לדברי ב"כ המאשימה, תיקונים מאוחרים שבוצעו בכתבי האישום של נאשמים אחרים, הובילו להבדלים בין כתב האישום המתוקן בעניינם של אותם נאשמים לבין כתב האישום בעניינו של הנאשם. ב"כ המאשימה הסביר שבנסיבות אלה לא נתקיימה "תמונת מראה" מלאה, משום שלא ניתן להיבנות מאותה "תמונת מראה" ולנהל משא ומתן כמכלול. לדברי ב"כ המאשימה, עבירת השוחד היא מקרה ספציפי של הפרת אמונים, ולפיכך ההבדל בין שני כתבי האישום אינו מהותי.

תיווך בשוחד

25. לטענת הסניגור, יש לראות את מעשי קבלת הכספים מסיטי, שבהם הורשע הנאשם, כעבירה של הפרת אמונים ולא תיווך לשוחד, משני טעמים: בהתאם למהות המעשה, ולאור עקרונות הצדק, כפי שיפורט להלן.

מהות המעשה - לפי הטענה, הגם שמבחינת הקונסטרוקציה המשפטית מעשי הנאשם עולים כדי תיווך לשוחד, הרי שמבחינת מהות המעשים, ובשים לב לשלב המשפטי של גזירת העונש, המעשים חמורים פחות, מכמה סיבות: הנאשם לא ביקש ולא יזם את מסירת הכספים מסיטי; סיטי הניח שהכספים מיועדים לפטחוב, בלי שהנאשם אמר זאת; מכתב האישום המתוקן עולה שהנאשם אכן לא העביר את הכספים לפטחוב.

עקרונות הצדק - לפי הטענה, יש לגזור את עונשו של הנאשם באופן יחסי לנאשם אחר בפרשה, יורם מלבסקי, שהורשע במעשים המזכירים, לפי הטענה, את מעשי הנאשם ואשר בעניינו הומרו עבירות התיווך בשוחד שיוחסו לו בכתב האישום המקורי, לעבירות של הפרת אמונים בצוותא וקשירת קשר.

הסדר הטיעון בעניינו של מלבסקי נכרת לאחר גיבוש ההסדר בעניינו של הנאשם.

עיקרון אחידות הענישה

26. בהתאם לעיקרון אחידות הענישה, עתר הסניגור להתאים את העונש שייגזר על הנאשם לעונשים שכבר הוטלו בפרשה, ובפרט לעונשים שהושמו על הנאשמים טוקר, מלבסקי ועד המדינה בפרשה, סיטי.

נסיבותיו האישיות של הנאשם

27. בגזירת העונש, ביקש הסניגור ליתן משקל לקולה לנסיבותיו האישיות של הנאשם, ובמיוחד: גילו המבוגר; עברו הנקי; אורח חייו הנורמטיבי היצרני והתורם, לרבות שירות צבאי ממושך; שיתוף הפעולה עם רשויות החקירה ותרומתו לחשיפת הפרשה; הודאתו שהובילה לחסכון בזמן שיפוטי; נטילת האחריות והנכונות להשתלב בהליך טיפולי; הפגיעה האנושה בעסקו של הנאשם, והנזק שייגרם ל-12 העובדים שהוא מעסיק, אם ייגזר עליו עונש של מאסר בפועל.

דברו אחרון של הנאשם

28. בדברו האחרון, הביע הנאשם חרטה ונטל אחריות על מעשיו. הנאשם ביקש מבית המשפט לגזור את הדין במידת הרחמים.

מתחם העונש ההולם

העבירות מהוות שבעה אירועים

29. אין חולק כי העבירות בהן הורשע הנאשם מהוות מספר אירועים, בהתאם לסעיף 40ג לחוק ולהלכת ג'אבר (ע"פ 4910/13 ג'אבר נ' מדינת ישראל (29.10.14) (להלן: "עניין ג'אבר")).

ב"כ המאשימה טען כי ניתן לראות בעבירות בהן הורשע הנאשם שישה אירועים, כפי שפורט לעיל, כשכל אירוע מתייחס למסכת העובדתית הנוגעת לאחד מלוקחי השוחד.

הסניגור לא חלק בטיעונו על חלוקה זו.

30. החלוקה המוצעת מקובלת עליו, למעט סווג האירוע הראשון.

בחלוקה המוצעת על ידי המאשימה נכרכו יחד, במסגרת האירוע הראשון, מעשי מתן טובות ההנאה לפטחוב, ביחד עם מעשי לקיחת הכספים מסיטי, כספים אותם מסר סיטי לנאשם על מנת שיעבירם לפטחוב. בחינה מעמיקה של עובדות כתב האישום מגלה כי בין שני סוגי המעשים המתוארים לא מתקיים "קשר ענייני הדוק", המצדיק את כריכת שתי העבירות לאירוע אחד. מערכת היחסים בין הנאשם עם פטחוב, רחבה ממישור היחסים הנוגע לייצוג הנאשם את סיטי מול שירות המזון. בלב מעשי התיווך בשוחד מצויה מערכת היחסים בין הנאשם לבין סיטי ולא קשריו עם פטחוב. השיקולים שהנחו את ב"כ המאשימה לחלק את כתב האישום לאירועים בהתאם לזהות לוקח השוחד, על מאפייני החומרה הייחודיים של מערכת היחסים ה"שוחדית" בין הנאשם לבין כל אחד מהלוקחים, מצדיקים אבחנה זהה בין מעשי העבירה שביצע הנאשם, כחלק ממערכת היחסים בינו לבין פטחוב, לבין מעשי העבירה שביצע במסגרת יחסיו עם סיטי.

לאור האמור, אני קובע כי העבירות שבהן הורשע הנאשם, מהוות שבעה אירועים שונים, כפי שיפורט בהמשך.

הערכים המוגנים ומידת הפגיעה בהם

31. הערכים החברתיים המוגנים, העומדים בבסיס העבירות בהן הורשע הנאשם, הם: טוהר המידות של פקיד הציבור ויושרם, פעילותו התקינה של המינהל והשירות הציבורי ואמון הציבור במערכת השלטונית. על חשיבותם הרבה של ערכים אלה עמד בית המשפט העליון:

"בלא אמן הציבור ברשויות יעמדו הרשויות ככלי ריק. אמן הציבור הוא המשענת של רשויות הציבור, והוא המאפשר להן למלא את תפקידן. [...]
אמן הציבור ברשויות השלטון הוא מנכסיה החשובים של הרשות השלטונית ושל המדינה. כאשר הציבור מאבד את אמונו ברשויות השלטון הוא מאבד אמונו באמנה החברתית המשמשת בסיס לחיים משותפים. יש ליתן משקל נכבד לשיקולים הבאים לקיים, לשמר ולפתח את תחושת הציבור, כי משרתיו אינם אדוניו, וכי הם עושים מלאכתם למען הציבור, מתוך יושר וניקיון כפיים. אכן, טוהר השירות והשורות עומד בבסיס השירות הציבורי ובבסיס המבנה החברתי שלנו" (בג"צ 6163/92 אייזנברג נ' שר הבינוי והשיכון, פ"ד מז(2) 229 (1993), פסקאות 46 ו-54, לפסק דינו של כב' הנשיא (בזמנו) א' ברק).

32. עוצמת פגיעת הנאשם בערכים המוגנים גבוהה ומשמעותית, לאור ריבוי מאפייני החומרה במעשי הנאשם. ניתן לחלק את מאפייני החומרה שבמעשי הנאשם לשתי קבוצות: היבטי חומרה המשותפים לכלל מעשי הנאשם, והיבטי חומרה ספציפיים, הייחודיים לכל אירוע בנפרד.

מאפייני חומרה המשותפים לכלל האירועים

33. חומרת מעשי הנאשם נלמדת, בראש וראשונה, מניצול מעמדו וניסיונו כיועץ מזון בכיר לביצוע מעשי עבירה, שתכליתם השאת רווחים כלכליים לנאשם וללקוחותיו. מקובלת עלי טענת ב"כ המאשימה, לפיה ניסיונו ארוך השנים ומעמדו כיועץ מזון בכיר, מלמדים כי הנאשם הבין את עוצמת הפסול שבמעשיו, ולמצער

היה עליו להבינו.

הנאשם הורשע במתן טובות הנאה ל-6 עובדי ציבור שונים ובקבלת כספים מלקוחו סיטי, כספים שיועדו לשמש כספי שוחד לאחד מעובדי הציבור. מעשי הנאשם נמשכו **שנים ארוכות**, במהלכן העביר ללוקחי השוחד טובות הנאה **בהזדמנויות רבות, בדרכים שונות** (כספים, הלוואות וטובין חומריים). **היקף הכספים וטובות ההנאה** שהעניק הנאשם לעובדי הציבור עומד, לכל הפחות, על למעלה מ-143,000 ₪. במעשיו, תרם הנאשם תרומה ממשית להימשכות התרבות הארגונית הקלוקלת בשירות המזון, ואפשר את קיומה.

מקובלת עלי טענת ב"כ המאשימה, לפיה עניינו של הנאשם חמור משמעותית מעניינם של יתר נותני השוחד, הנאשמים בכתב האישום המקורי (10 במספר). זאת, בשים לב למאפייני החומרה שלהלן, וכן לריבוי העבירות שבהן הורשע הנאשם (להרחבה ביחס לחלקם של כל אחד מהנאשמים בכתב האישום המקורי, ראו החלטת בית המשפט מיום 12.9.2019).

אירוע ראשון: מתן שוחד לפטחוב

34. במסגרת אירוע זה הורשע הנאשם במתן שוחד כספי לפטחוב בסך של למעלה מ-60,000 ₪; הלוואות לאירועים משפחתיים בסך כולל של 14,000 ₪; וכן טובות הנאה שונות בדמות בילויים במסעדות, מוצרי מזון וצריכה. בתמורה לטובות ההנאה, קיבל הנאשם **תמורה של ממש**, שהתבטאה בכך שפטחוב ניצל את שיקול הדעת שהוענק לו, על מנת להיענות לבקשות הנאשם, ואף הורה על ביטול דגימות מוצרים.

מעובדות כתב האישום המתוקן עולה בבירור שבלב מערכת היחסים בין הנאשם לפטחוב ניצב דפוס פעילות מושחת ופסול, במסגרתו העניק הנאשם לפטחוב טובות הנאה, שבתמורה להן זכה להקלות ולסיוע פרוצדורלי שוטף בעבודתו. עם זאת, לא ניתן לשלול את טענת הסניגור, לפיה במערכת יחסים זו ניתן לראות גם מאפיינים של יחסי ידידות, שהתפתחו על רקע דפוס הפעילות המושחת המתואר.

משקל הולם יינתן לכך שהלוואות הנאשם לפטחוב, ניתנו על רקע של אירועים משפחתיים, באופן היכול ללמד כי במקרים אלה היה משקל מסוים אף למניע החברי.

35. בחינת מדיניות הענישה הנוהגת, כפי שהיא עולה, בין היתר, מהפסיקה שהוגשה על ידי באי כוח הצדדים, מלמדת שבתי המשפט נוהגים לגזור, בנסיבות דומות, עונשי מאסר לתקופות שונות, והכל בהתאם לנסיבות המשתנות.

א. כך, בע"פ 5561/17 **פלאח נ' מדינת ישראל** (22.1.18) העמיד בית המשפט העליון את ענשו של המערער, בהתחשב במצבו הרפואי, על 24 חודשי מאסר בפועל. זאת, חלף 30 חודשים שהשית עליו בית המשפט המחוזי, לאחר שהעמיד את מתחם הענישה על 30-48 חודשי מאסר. יתר רכיבי הענישה, בהם קנס בסך 150,000 ₪, הותרו על כנם.

המערער - שחברות בבעלותו סיפקו שירותי כוח אדם וניקיון לעיריית נשר - הורשע בכך שבמשך שנים

ארוכות נתן שוחד לסגן ראש העירייה ולמזכיר העירייה, בהזדמנויות רבות, בסכומים מצטברים של עשרות אלפי ₪.

בתמורה פעלו השניים לכך שחברת הנאשם תזכה במכרזים מטעם העירייה. בנוסף, הציע המערער שוחד לסגן ראש עירייה נוסף שחשף את הפרשה.

בדומה לענייננו, קיים המערער מערכת קשרים "שוחדית" משך תקופה ארוכה, עם יותר מעובד ציבור אחד, ובסכומים מצטברים קרובים.

בשונה מענייננו, התמורה שקיבל המערער הייתה משמעותית יותר, וכללה הטיית תוצאות מכרזים לטובת המערער, בסכומים משמעותיים. זאת בעוד שהתמורה בענייננו הסתכמה בהקלות פרוצדורליות בעיקרה.

ב. בת"פ (חי') 49454-12-17 **מדינת ישראל נ' מנאע** (21.05.2019) גזר בית המשפט המחוזי על אחד הנאשמים, בין היתר, 12 חודשי מאסר בפועל, וקנס בסך 10,000 ₪. הנאשם הגיש ערעור, ממנו חזר בהמלצת בית המשפט (בע"פ 4586/19, מנאע נ' מדינת ישראל (18.12.19)).

הנאשם הורשע בכך שנתן לשוטר במשטרת ישראל שוחד מזומן ובטובות הנאה, מספר רב של פעמים, בסך כולל של כ-10,000 ₪ לקידום עניינו ולקידום עניינם של אחרים.

בשונה מעניין זה, בענייננו נתן הנאשם לפטחוב שוחד בסך גבוה משמעותית ולמשך תקופה ארוכה הרבה יותר.

ג. בת"פ (ב"ש) 60079-01-12 **מדינת ישראל נ' עזריה** (1.12.2014) גזר בית המשפט המחוזי על הנאשם, בין היתר, 15 חודשי מאסר בפועל וקנס בסך 40,000 ₪. זאת, לאחר שהעמיד את מתחם הענישה, בכל אחד מהאישומים, על 8 עד 30 חודשי מאסר.

הנאשם הורשע בכך שמשך 4 שנים, בהזדמנויות שונות ובצורות שונות, נתן שוחד לשני עובדי ציבור: לראש המועצה, ולגזבר המועצה, בסך כולל של כ-30,000 ₪, וכ-20,000 ₪, בהתאמה. הכספים נתנו מתוך ציפייה שהשניים יסייעו לקידום עניינו, מול המועצה. בתמורה לכספים הללו אישר הגזבר לנאשם לקבל תשלומים שלא כדין מן המועצה.

בדומה לענייננו הורשע הנאשם במקרה זה במתן שוחד ליותר מעובד ציבור אחד, משך מספר שנים, ובסדרי הגודל של הסכומים שנתנו.

ד. בע"פ 3710/13 טדלה נ' מדינת ישראל (2.10.2013), אישר בית המשפט העליון עונש 7 חודשי מאסר בפועל, וקנס בסך 2,000 ₪ שגזר בית המשפט המחוזי, לאחר שקבע מתחם ענישה של 6 עד 12 חודשי מאסר.

המערער הורשע, במסגרת הסדר טיעון, בשלוש עבירות מתן שוחד ושלוש עבירות של קשירת קשר, בכך שנתן שוחד לבעל תפקיד ביחידת המסתננים ברשות ההגירה במשרד הפנים, בסך כולל של 20,000 ₪, על מנת שינפיק עבורו אשרות שהייה לארבעה נתינים זרים. במסגרת הסדר הטיעון התחייבה המאשימה, כי תעתור לעונש מאסר בפועל שלא יעלה על 10 חודשי מאסר בפועל.

בית המשפט העליון ציין כי עיון בפסיקה מגלה כי בהשוואה למקרים דומים, נגזרו על נאשמים עונשים דומים וחמורים יותר מעונשו של המערער.

ה. בת"פ (ת"א) 40110/08 **מדינת ישראל נ' יהודה** (6.6.10), אליו הפנתה המאשימה, גזר בית המשפט על הנאשם, בין היתר, 42 חודשי מאסר בפועל. הנאשם הורשע, במסגרת הסדר טיעון, בעבירות של מתן שוחד, תיווך לשוחד וסיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, בכך שנהג לשחד בוחנים במכון רישוי במטרה שיתעלמו מליקויים בכלי רכב ויאשרו את בדיקתם.

הנאשם שילם שוחד בסך 50 ₪ לכל ליקוי, ובסך הכל העביר 80 כלי רכב עם ליקויים במכון.

הגם שסך השוחד שהועבר במקרה זה נמוך משמעותית מעניינו, מדובר במקרה בעל מאפייני חומרה משמעותיים, בשל הסיכון לחיי אדם הכרוך בהתעלמות מליקויים בכלי רכב, ובמספרם הרב של כלי הרכב.

36. בקביעת מתחם העונש ההולם לא ניתן להתעלם מן העונשים שנגזרו על נאשמים נוספים בפרשה, ובמיוחד מהעונשים שנגזרו על טוקר וסיטי, שחלקם במעשים הקרוב ביותר לחלקו של הנאשם, מבין כל יתר הנאשמים בפרשה. יוטעם כי בשונה מעניינו, עונשם של טוקר וסיטי הוסכם במסגרת הסדר טיעון סגור.

א. טוקר הורשע במסגרת הסדר טיעון ב-3 עבירות מתן שוחד וב-2 עבירות סיוע להפרת אמונים, בכך שנתן טובות הנאה ל-5 עובדי שירות המזון, בסך כולל של למעלה מ-43,000 ₪. טוקר נידון ל-9 חודשי מאסר שיכול וירוצו בעבודות שירות, מאסר מותנה וקנס בסך 300,000 ₪.

עניינו של הנאשם חמור מזה של טוקר בשים לב להיקף הסכום שניתן לפטחוב לבדו, העולה על הסך הכולל שנתן טוקר ל-5 עובדי הציבור גם יחד.

ב. מטיעוני ב"כ המאשימה עולה שתמיר סיטי, עד המדינה בפרשה, הורשע בשתי עבירות של מתן שוחד. לדברי ב"כ המדינה, ענשו של סיטי טרם נגזר. העונש המוסכם על הצדדים הוא שנת מאסר בפועל, קנס בגובה 2 מיליון ש"ח ותשלום מיסים בסך חצי מיליון ₪.

37. לאור כל האמור לעיל, בשים לב לערכים החברתיים המוגנים ולעוצמת הפגיעה בהם, תוך מתן משקל למכלול נסיבות האירוע, ובהתאם לעקרון אחידות הענישה, אני קובע כי מתחם העונש ההולם באירוע זה נע בין 16 ל-24 חודשי מאסר בפועל.

אירוע שני: מתן שוחד ליוקטוריה שמיט

38. במסגרת אירוע זה הורשע הנאשם בכך שנתן לשמיט שוחד כספי וטובות הנאה, משך כשנה, בסכום כולל של כ-30,000 ₪. בתמורה נענתה שמיט, במידת האפשר, לבקשות הנאשם ליתן עדיפות לתיקי לקוחותיו.

מאפיין החומרה העיקרי בעניינה של שמיט הוא גובה הסכום וריבוי ההזדמנויות, בשים לב למשך התקופה הקצרה יחסית של המעשים.

39. סקירת הפסיקה הרלוונטית, בפרשת הקשר עם פטחוב, לעניין העבירה של מתן שוחד, רלוונטית אף לפרשת הקשר עם שמיט, בשינויים המחויבים מנסיבות העבירות.

40. מצאתי טעם בטענת הסיגור, לפיה יש ליתן משקל לקולה להותרת העבירה החמורה של מתן שוחד לנאשם, בעוד שעל בסיס עובדות זהות, יוחסה לשמיט - לוקחת השוחד לפי כתב האישום המתוקן בעניינו של הנאשם - עבירה של הפרת אמונים בלבד.

זאת, משום שבנסיבות העניין, האבחנה שעשתה התביעה בין השניים שרירותית, ועומדת בסתירה מהותית לעקרונות של צדק והגינות משפטית.

להלן יפורטו הטעמים למסקנתי זו.

41. בהתאם להלכה הפסוקה, מקובלת עליי עמדת המאשימה כי מקום שמדובר במעשים זהים, ועבירות זהות, המיוחסים לנאשמים במסגרת אותה פרשה, הודאת נאשם במסגרת הסדר טיעון, היא טעם המצדיק ייחוס עבירה מקלה לנאשם זה, והותרת העבירה המקורית החמורה, לנאשם הבוחר לנהל את הגנתו.

עם זאת, כאשר מדובר בנאשמים המואשמים במעשים זהים ובעבירות זהות, באותה פרשה, המודים במסגרת הסדר טיעון, ייחוס עבירה מקלה לנאשם אחד, והותרת העבירה המקורית והחמורה יותר לנאשם אחר, אינה מתיישבת עם ההגינות הבסיסית המחייבת את המאשימה, אלא בהתקיים נימוקים כבדי משקל.

42. ב"כ המאשימה הסביר את האבחנה בין הנאשם לשמיט, בהקשר זה, בשלושה נימוקים:

א. שוחד הוא מקרה פרטי של עבירת הפרת אמונים, ולכן אין מדובר באבחנה מהותית.

ב. עיתוי חתימת ההסדר עם שמיט, אחרי מתן הכרעת הדין בעניינו של הנאשם.

ג. הסכמות עם נאשמים במסגרת הסדר טיעון מתקבלות, לעיתים, בהסתמך על משא ומתן קונקרטי, בהתאם להעדפות של הנאשם הספציפי. כך למשל, במסגרת המשא ומתן, ביקש הנאשם, וקיבל, הקלות שלא בהכרח ניתנו לנאשמים אחרים.

איני מוצא שיש באיזה מהנימוקים, או בהצטברותם, כדי להצדיק את האבחנה שעשתה המאשימה, כפי שיפורט

להלן.

43. גם אם נכונה הטענה ששוחד הוא מקרה פרטי של עבירת הפרת אמונים, הרי שהתביעה אינה יכולה לאחוז במקל משני קצותיו. מחד גיסא, לטעון כי מדובר בעבירה של מתן שוחד, שהעונש המרבי הקבוע בצידה הוא 7 שנות מאסר, המצדיקה ענישה מחמירה בהתאם, ומאידך גיסא באותה נשימה ממש לטעון שייחוס עבירה של הפרת אמונים, שעונשה המרבי הוא 3 שנות מאסר, על בסיס אותן עובדות, אינו מהווה אבחנה מהותית.

44. אף בטענת העיתוי המאוחר של חתימת ההסדר המקל עם שמיט אין ממש. ראשית, בהסכמת הצדדים אין מניעה לפנות בבקשה לשינוי הכרעת דין, וודאי טרם נשמעו הטיעונים לעונש. שנית, בענייננו, ב"כ המאשימה לא חלק על כך שבעקבות חתימת ההסדר המקל עם שמיט, ועוד טרם הטיעונים לעונש, פנה הסניגור בבקשה לשינוי הוראת החיקוק מעבירה של מתן שוחד לעבירת סיוע הפרת אמונים, מכוח "עקרון תמונת המראה", מטעמי הגינות משפטית, וכפי שנעשה בעניינם של נאשמים רבים אחרים בפרשה זו ממש.

45. הטעם העמום והכוללני של ראיית עניינו של הנאשם, כחלק ממכלול, ללא יכולת להצביע על אבחנה קונקרטית ממשית, בין עניינו של הנאשם לבין עניינה של שמיט, אינו יכול לשמש נימוק ענייני להצדקת הפער בחומרת העבירות שייחוסו לשניים, מקום שמדובר במערכת עובדתית זהה ובהסדר טיעון. תוצאה זו - ייחוס עבירה מחמירה של מתן שוחד לנאשם, ועבירה מקלה של הפרת אמונים ללוקחת השוחד, על בסיס אותן עובדות ממש - אינה מתיישבת עם עקרון השוויון, מעוררת תחושה של שרירותיות, ופגיעה הן בתחושת עשיית הצדק ובוודאי במראיתו. מחובת בית המשפט להקפיד על עיקרון השוויון וליתן משקל של ממש לקולה לטענה זו, באופן שהצדק גם יעשה וגם יראה.

46. לאור האמור, ועל מנת להימנע מפגיעה זו, סבורני שיש ליתן לטענה זו משקל מסוים לקולה בקביעת עונשו של הנאשם, מכוח טענת ההגנה מן הצדק, הקבועה בסעיף 149(10) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982, בהתאם לפסיקת בית המשפט העליון, מפי כב' השופט נ' הנדל בפרשת גוטסדינר:

"מהו הקשר אפוא בין טענה להגנה מן הצדק ותיקון 113 לחוק העונשין? התשובה לכך כפולה - מהותית ופורמאלית. במובן המהותי, יש חפיפה מסוימת בין שתי המסגרות והעניין מעיד על אחדות בתפיסה העונשית. מכאן נסיק שכשם שהגישה העונשית בשיטה הישראלית היא אינדיבידואלית, כך גם יישום טענת הגנה מן הצדק. ואולם לצד החפיפה החלקית, יש הבדלים מהותיים בין שתי המסגרות. החלת הדוקטרינה משמעותה היא, כפי שצינתי, שעוצמת הנסיבות העוטפות את רגע האירוע היא כזו שיש בה כדי להשפיע לא רק על הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, אלא אף על מעשה העבירה עצמו. במובן הפורמאלי, הדבר בא לידי ביטוי בכך שבעוד שההתחשבות בנסיבות העבירה שאינן קשורות בביצועה, על פי תיקון 113 לחוק העונשין, עשויה להשפיע רק על גזירת העונש בתוך המתחם שנקבע; החלת הגנה מן הצדק עשויה להשפיע אף על קביעת מתחם העונש עצמו, או ליתר דיוק, על נקודת ההתחלה ואף על נקודת הסוף של התוצאה העונשית" (ע"פ

7621/14 גוטסדינר נ' מדינת ישראל (1.3.17), פ' 50. ראו גם ת"פ (מרכז) 25403-11-18
מדינת ישראל נ' שמואל קליין (6.9.20).

47. לאור כל האמור לעיל, בשים לב לערכים החברתיים המוגנים ולעוצמת הפגיעה בהם, תוך מתן משקל למכלול נסיבות האירוע, ובהתאם לעקרון אחידות הענישה, אני קובע כי מתחם העונש ההולם באירוע זה נע בין 8 ל-18 חודשי מאסר בפועל.

אירוע שלישי: תיווך בשוחד

48. במסגרת אירוע זה הורשע הנאשם בכך שבמשך כ-7 שנים, ובמספר הזדמנויות, קיבל מסיטי כספים בסך כולל של כ-20,000 ₪. סיטי העביר את הכספים מתוך הנחה שהנאשם משתמש בהם או בחלקם כדי לשחד את פטחוב. הנאשם חשד שסיטי מעביר לו את הכספים במזומן על מנת לשחד את פטחוב, אך נמנע מלברר זאת.

49. מאפיין החומרה המרכזי הייחודי לאירוע זה נעוץ בחומרת העבירה, שעונש של 10 שנות מאסר קבוע בצידה. בהתייחס לטענת הסניגור, לפיה יש ליתן משקל לקולה לייחוס עבירות מקילות של הפרת אמונים בצוותא וקשירת קשר למעשה אחר, בעניינו של נאשם אחר בפרשה, יורם מלבסקי, על בסיס עובדות דומות, סבורני שיש ליתן משקל מסוים בלבד לקולה לטענה זו, בשים לב לכך שאין מדובר בשותפים לאותו מעשה ושהקשר היחיד בין הנאשם למלבסקי הוא היותם נאשמים במשותף, בכתב האישום המקורי.

בקביעת העונש יינתן משקל לכך שהכספים שניתנו לנאשם לא הועברו לעובד הציבור, ולכך שלא יוחסה לנאשם בכתב האישום המתוקן מודעות - אלא חשד בלבד - לכך שהכספים הועברו במטרה לשמש כספי שוחד, באופן שיש בו כדי להפחית את חומרת המעשים, שכן מדובר ברף נמוך יותר של נכונות לפגוע בערכים החברתיים המוגנים בעבירה זו.

50. בחינת מדיניות הענישה הנוהגת, כפי שהיא עולה, בין היתר, מהפסיקה שהוגשה על ידי באי כוח הצדדים, מלמדת שבתי המשפט נוהגים לגזור, בנסיבות דומות, עונשי מאסר הנעים בין מספר חודשי מאסר בפועל ל-15 חודשי מאסר, ובשכלול מכלול רכיבי הענישה (ראו: ע"פ 8489/11 עבדו נ' מדינת ישראל (19.4.12); ת"פ (י-ם) 12488-09-10 מדינת ישראל נ' כחילי (17.11.14); ת"פ 23843-06-10 מדינת ישראל נ' עידה (28.4.11); ת"פ 50563-09-17 מדינת ישראל נ' קליסקי (1.4.19); ת"פ (חי') 45690-02-14 מדינת ישראל המחלקה לחקירות שוטרים נ' משיח (11.1.2018)).

51. לאור כל האמור לעיל, בשים לב לערכים החברתיים המוגנים ולעוצמת הפגיעה בהם, תוך מתן משקל למכלול נסיבות האירוע, אני קובע כי מתחם העונש ההולם באירוע זה נע בין 6 ל-12 חודשי מאסר בפועל.

עבירות הסיוע להפרת אמונים (אירועים 4-7)

52. במסגרת האירוע הרביעי הורשע הנאשם בכך שסייע להפרת אמונים עם לבינסקי, משך חמש שנים, במהלכן נתן לה מגוון טובות הנאה - כסף מזומן ומוצרי צריכה שונים - שערכן הכולל כ-7000 ₪.

53. במסגרת האירוע החמישי הורשע הנאשם בכך שסייע להפרת אמונים עם שימברג, משך כעשר שנים, במהלכן נתן לה מגוון טובות הנאה - מעטפות עם כסף מזומן ומוצרי צריכה - שערכן הכולל כ-4000 ₪.

54. במסגרת האירוע השישי הורשע הנאשם בכך שסייע להפרת אמונים עם עשור, משך כעשר שנים, במהלכן נעתר לבקשותיה של עשור ונתן לה עזרה כלכלית, והלוואה שלא הושבה עד סוף התקופה הרלוונטית, בסך כולל של עשרות אלפי ₪.

משקל מסוים לקולה ינתן לכך שהנאשם נענה לבקשותיה של עשור ולא יזם את המעשים.

55. במסגרת האירוע השביעי הורשע הנאשם בכך שסייע להפרת אמונים עם אור, משך כשנתיים, במהלכן נתן לה מגוון טובות הנאה - מעטפות עם כסף מזומן ומוצרי צריכה שונים - שערכן הכולל אלפי ₪ אך לא יותר מ-3000 ₪.

56. בחינת מדיניות הענישה הנוהגת, כפי שהיא עולה, בין היתר, מהפסיקה שהוגשה על ידי באי כוח הצדדים, מלמדת שבתי המשפט נוהגים לגזור, בנסיבות דומות, עונשי מאסר הנעים בין מספר חודשי מאסר, שיכול וירוצו בעבודות שירות, לבין מספר חודשי מאסר בפועל. עוד עולה מהפסיקה שהגישו הצדדים, שזו בחלקה הגדול עוסקת בענישה מוסכמת, שאושרה על ידי בתי המשפט (ת"פ 50380-11-17 **מדינת ישראל נ' קידר** (1.1.20); ת"פ (ראשל"צ) 1886-01-19 **מדינת ישראל נ' ונונו** (16.05.2019); ת"פ (ת"א) 650-06-13 **מדינת ישראל נ' ברזלאי** (12.01.2014)).

57. לאור כל האמור לעיל, בשים לב לערכים החברתיים המוגנים ולעוצמת הפגיעה בהם, תוך מתן משקל למכלול נסיבות האירועים, אני קובע כי מתחם העונש ההולם באירועים הרביעי, החמישי והשישי נע בין 4 ל-12 חודשי מאסר, ובאירוע השביעי נע בין 3 ל-10 חודשי מאסר.

מתחם העונש ההולם ביחס לרכיב הקנס

58. בחינת מדיניות הענישה הנוהגת, כפי שהיא עולה, בין היתר, מהפסיקה שנסקרה לעיל, מלמדת כי בתי המשפט נוהגים להשית, בעבירות דומות, קנסות בסכומים משתנים, במנעד רחב הנע בין עשרות למאות אלפי שקלים, והכל בהתאם לנסיבות העבירה והעבריון, ובשים לב למכלול רכיבי הענישה.

נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות

59. יינתן משקל הולם למכלול שיקולי קולה בעניינו של הנאשם, ובעיקר אלה: הודאתו שהובילה לחיסכון זמן שיפוטי;

חרטת הנאשם ונטילת האחריות למעשיו; שיתוף הפעולה עם גורמי החקירה; אורח חייו היצרני; נדבנות הנאשם, כפי שעולה מעדותו של עד ההגנה מטעמו הרב הרשפר; משקל מסוים לקולה יינתן אף לעברו הנקי של הנאשם, על רקע גילו (יליד 1955), הגם שמרבית הנאשמים בעבירות אלה, עד הרשעתם, הם בדרך כלל אנשים נורמטיביים.

סיכום

60. צבר המעשים שבהם הורשע הנאשם מצביע על כשל ערכי ומוסרי עמוק ומתמשך של הנאשם. אין חולק שאלמלא שיתוף הפעולה של עובדי הציבור, לוקחי השוחד, עמו, לא היה מצליח הנאשם להתנהל בצורה כה מושחתת, פרק זמן כה ממושך.

עובדה היא שעונשם של כל נותני השוחד, כערכאה זו, נגזר במסגרת הסדרי טיעון סגורים ומקלים אליהם הגיעה המאשימה, תוך תיקון משמעותי של כתבי האישום.

הסדרי טיעון סגורים ומקלים אלו, שגררו ענישה מקלה, הכתיבו - מכח עיקרון אחדות הענישה - אף ענישה מקלה יחסית, בשים לב לחומרת המעשים, בעניינו של הנאשם. אין חולק שחלקו של הנאשם הוא החמור מבין הנאשמים נותני השוחד, ואלמלא ההסדרים המקלים המתוארים, לא הייתי מהסס להשית עליו עונש חמור משמעותית מזה שייגזר עליו, בסופו של דבר.

61. לאור האמור, בתוך מתחם העונש ההולם שנקבע ביחס לכל אחד מהאירועים, אני גוזר על הנאשם את עונשי המאסר הבאים:

א. אירוע ראשון, מתן שוחד לפטחוב - 18 חודשי מאסר לריצוי בפועל;

ב. אירוע שני, מתן שוחד לשמיט - 8 חודשי מאסר בפועל;

ג. אירוע שלישי, תיווך בשוחד - 8 חודשי מאסר בפועל;

ד. אירוע רביעי, סיוע להפרת אמונים (לבינסקי) - 5 חודשי מאסר;

ה. אירוע חמישי, סיוע להפרת אמונים (שימברג) - 5 חודשי מאסר;

ו. אירוע שישי, סיוע להפרת אמונים (עשור) - 5 חודשי מאסר;

ז. אירוע שביעי, סיוע להפרת אמונים (אור) - 4 חודשי מאסר.

מתוך מתן משקל לעקרון אחדות הענישה, ירצו העונשים באופן מצטבר חלקי, כך שהנאשם ירצה, בסך הכל, 30 (שלושים) חודשי מאסר בפועל.

סוף דבר

62. לאור כל האמור לעיל, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

(א) 30 חודשי מאסר לריצוי בפועל, בניכוי ימי מעצרו מיום 19.9.2017 ועד יום 29.7.2017.

הנאשם יתייצב לתחילת ריצוי מאסרו ביום 15.1.2021, בשעה 8:30 בבית המעצר ניצן, אלא אם יורו השב"ס אחרת.

(ב) 12 חודשי מאסר מותנים, למשך 3 שנים מיום שחרורו ממאסר, והתנאי הוא שהנאשם לא יעבור איזו מהעבירות שבהן הורשע.

(ג) קנס בסך 300,000 ₪ או 180 ימי מאסר תמורתו.

הקנס ישולם ב-10 תשלומים חודשיים שווים ורצופים, בסך 30,000 ₪ כל אחד, או 18 ימי מאסר תמורת כל תשלום.

התשלום הראשון ישולם עד ולא יאוחר מיום 15.1.2021, ויתרת התשלומים תשולם עד ולא יאוחר מ-15 לכל חודש קלנדרי לאחר מכן.

לא ישולם תשלום במועדו, יועמד הקנס, או יתרתו, לפירעון מלא לאלתר.

זכות ערעור לבית המשפט העליון בתוך 45 ימים מהיום.

ניתן היום, כ"א כסלו תשפ"א, 07 דצמבר 2020, במעמד הצדדים.